

رشد و یادگیری حرکتی - ورزشی - بهار ۱۳۸۹

شماره ۴ - ص ۵۶ - ۴۵

تاریخ دریافت: ۸۸ / ۱۱ / ۱۹

تاریخ تصویب: ۸۹ / ۰۲ / ۰۶

بررسی وضع موجود و تدوین شاخص های استعدادیابی در کاراته ایران بر اساس آمادگی های جسمانی و روانی

محمود شیخ^۱ - مهدی شهبازی - اشرف امینی - رضا غلامعلی زاده

دانشیار دانشگاه تهران، استادیار دانشگاه تهران، مربی دانشگاه امیرکبیر، کارشناس ارشد دانشگاه تهران

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی وضعیت استعدادیابی رشته ورزشی کاراته در ایران بر اساس آمادگی های جسمانی و روانی و ارائه الگوی مناسب بود. جامعه آماری تحقیق حاضر را کلیه مسؤلان، مربیان و ورزشکاران زن و مرد تیم های ملی منتخب از مسابقات قهرمانی کاراته کشور که در اردوی آمادگی سال ۱۳۸۵ کشور حضور داشتند، تشکیل دادند. نمونه آماری پژوهش ۶۳ نفر از کاراته کاهای (۳۱ پسر و ۳۲ دختر) نخبه کشور بودند. ورزشکاران بر اساس برنامه زمان بندی شده در سالن مجهز به وسایل اندازه گیری به منظور اندازه گیری شاخص های آنتروپومتریکی، ترکیب بدنی و آمادگی جسمانی حاضر شدند. پیش از آن هر کدام از ورزشکاران پرسشنامه اطلاعات شخصی را پر کردند. تجزیه و تحلیل داده ها از طریق ضریب همبستگی پیرسون در سطح معنی داری $P < 0/05$ صورت پذیرفت. نتایج نشان داد که در کاراته کاهای دختر از مجموع تمامی عوامل ذکر شده، تنها طول پا، عرض شانه، طول دست، انعطاف پذیری، توان بی هوازی، سرعت واکنش دست، قدرت عضلات شکم، هماهنگی و پرش درجا با موفقیت کسب شده ارتباط قابل ذکر و معنی دار دارند ($P < 0/05$). از سوی دیگر، در مردان کاراته کا می توان به عوامل طول پا، عرض شانه، قد نشست، انعطاف پذیری، توان بی هوازی، سرعت واکنش دست، سرعت واکنش پا، چابکی قدرت عضلات شکم، هماهنگی، پرش در جا و تمرکز اشاره کرد ($P < 0/05$). نتایج تحقیق نشان داد که هیچ یک از کاراته کاهای بر اساس شاخص های استعدادیابی در فعالیت کاراته شرکت نکرده اند و اساساً در کشور ما هیچ گونه مبنای علمی برای استعدادیابی افراد در رشته کاراته وجود ندارد و کلیه ورزشکاران تنها بر اساس علاقه خود یا خانواده شان وارد رشته ورزشی کاراته می شوند.

واژه های کلیدی

استعدادیابی، کاراته، آنتروپومتري، آمادگی جسمانی، آمادگی روانی.

مقدمه

یکی از مفاهیم بسیار مهم در ورزش‌ها، فرایند شناسایی استعداد است (۱۹). هر فردی می‌تواند یاد بگیرد که آواز بخواند، نقاشی کند یا در ورزش ویژه‌ای شرکت کند، اما افراد کمی امکان دستیابی به سطوح بالای مهارت را پیدا می‌کنند. در گذشته و حتی امروزه نیز در برخی کشورها جوانان به ورزش‌هایی روی می‌آورند که مبتنی بر عرف، تمایلات فردی و ایده‌هایشان باشد، اما در کشورهای پیشرفته و اروپای شرقی این روش‌ها منسوخ شده‌اند و چندان طرفدار ندارند (۱۵).

حیطه استعدادیابی، به عنوان موضوع جالب به ویژه برای کسانی که با ورزشکاران جوان کار می‌کنند و به سطوح رقابتی چشم دارند، به سرعت وارد دنیای ورزش شده است (۱۱). تا این اواخر، شناسایی ورزشکاران بر مبنای انتخاب طبیعی بوده است. این موضوع هنوز در بسیار از کشورها وجود دارد. نوباوگان اغلب بر اساس بینش مربی و عملکرد ورزشی آنان در مقایسه همسالان خود، انتخاب شده‌اند (۸). با وجود این، این روش، به این علت که آثار بلوغ بر عملکرد را در نظر نمی‌گیرد و از سوی دیگر، برآورد موفقیت در دیگر رشته‌ها را امکان پذیر نمی‌کند با محدودیت‌هایی مواجه است و با توجه به خطر صرف منابع زمانی، مالی، اجتماعی، اخلاقی و روان‌شناختی، چگونه باید برای یک ورزشکار جوان تصمیم‌گیری کرد؟ در بعضی کشورها، ورزشکاران تا حد زیادی، مبتنی بر فلسفه خودگزینی است. استعدادیابی باید بر اساس نظام سازماندهی شده انجام شود. عوامل اصلی در این مورد عبارتند از: برخورداری از ورزشکاران جوان و مستعد، برنامه‌تمرینی خوب، تندرستی و انگیزه بالا (۱۸).

اگر ورزشکاران بر اساس سن، ملاک فنی مشخص و به همان اندازه سابقه اخلاقی و روحیات اجتماعی مناسب انتخاب شوند، نه تنها تداوم حضور آنها در آن ورزش ویژه بیشتر خواهد شد، بلکه امکان دسترسی به هدف‌های نهایی نیز افزایش خواهد یافت (۱۷).

با وجود آنکه افراد بسیاری با به کارگیری استعدادیابی مخالفانند و به آن با دیده شک و تردید می‌نگرند، اما مربیان بسیاری وجود دارند که وجود یک نظام را که روش‌های گزینش افراد و روش‌های علمی را مورد نظر قرار می‌دهد، پیشنهاد می‌کنند و آن را ضروری می‌دانند. در بازمینی متون، ورزش‌هایی که نظام استعدادیابی را تا

حدودی مورد استفاده قرار داده اند، عبارتند از: ژیمناستیک، قایقرانی، کشتی، شیرجه، دو و میدانی، هاکی و بیسبال، ولی تنها تحقیقات محدودی درباره رشته رزمی کاراته وجود دارد (۷). در ایران افراد شرکت کننده در رشته ورزشی کاراته اغلب افرادی هستند که براساس تمایلات شخصی و تشویق و الگوگیری از دیگران به این ورزش می پردازند و بیشتر از سوی خانواده خود تشویق می شوند. ثابت شده است که استعداد ورزشی، نه تنها از عوامل محیطی مانند خانواده تأثیر می پذیرد، بلکه از استعدادهای ذاتی کودکان نیز تأثیر می گیرد (۱۲، ۱۶). در ایران بنا به دلایلی مقوله استعدادیابی و شناسایی افراد مستعد برای رشته های ورزشی به ویژه رشته رزمی کاراته با رکود مواجه است که این موضوع ممکن است در ترویج، توسعه و پیشبرد این رشته ورزشی تأثیر منفی داشته باشد.

هر چند تماشای مسابقات ورزشی یکی از بهترین و مؤثرترین روش های شناسایی ورزشکاران مستعد در ورزش مربوطه است، ولی در مورد اینکه مسابقه به تنهایی بهترین روش استعدادیابی است، بحث و جدل وجود دارد. با وجود این، ورزشکاران بسیاری وجود دارند که در ورزش ویژه ای که برگزیده اند موفق نیستند، درحالی که برخی دیگر از آنها به درجه ای از موفقیت رسیده اند. از این رو، پیش بینی موفقیت یک ورزشکار در ورزش خاص کار آسانی نیست و باید تلاش های جدی تری در این زمینه انجام گیرد. بنابراین، هدف اصلی فرایند شناسایی استعداد، انتخاب و کشف ورزشکارانی است که بیشترین توانایی را برای یک رشته خاص دارند (۱۴). علاوه بر این، مقوله استعدادیابی به عنوان یک روش علمی متداول، فاقد زبان، قانونمند و مؤثر، به همراه دارا بودن جنبه های مثبت دیگر برای هدایت نوجوانان به سمت ورزش قهرمانی مورد قبول بیشتر متخصصان واقع شده است. در زمینه ورزش کاراته که یک ورزش کاملاً مهارتی است و به نیازهای جسمانی خوبی نیاز دارد، آنچه بدیهی است، این است که دستیابی به مدال های جهانی در کاراته یا هر ورزش دیگری بدون تربیت صحیح و اصولی ورزشکاران آن رشته غیرممکن است و از آنجا که استعدادیابی و شناسایی افراد نخبه جزیی از اصول ورزشی پیشرفته و مدرن است، از این رو، مطالعات گزینشی برای تشخیص افراد مستعد ضروری است.

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نوع همبستگی و اجرای آن به روش میدانی است (۳). برای توصیف و تحلیل یافته های پژوهش از روش آماری توصیفی (جدول، میانگین و ...) و آمار استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون در سطح ۰/۰۵) برای تعیین میزان همبستگی بین متغیرهای پژوهش استفاده شد (۲).

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری تحقیق حاضر کلیه ورزشکاران زن و مرد تیم های ملی کاراته کشور (N=۱۲۱) با سبک های مختلف کاراته که در اردوی آمادگی سال ۱۳۸۵ کشور حضور داشتند، بودند. با توجه به محدودیت افراد شرکت کننده در اردوی تیم ملی کاراته کشور در سال ۱۳۸۵، نمونه آماری این پژوهش، ۶۳ نفر از کاراته کاهای (۳۱ پسر و ۳۲ دختر) نخبه کشور بودند.

ابزار و شیوه گردآوری اطلاعات

با توجه به اینکه در این پژوهش روابط شاخص های پیکرسنجی، روانی، فیزیولوژیکی و جسمانی - حرکتی کاراته کاهای با میزان موفقیت آنها در مسابقات ورزشی گوناگون (جهانی، المپیک آسیایی، دانشجویان جهان، سبکی و ملی) بررسی شد و نظریات مربیان و متخصصان ورزش کاراته در این زمینه، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت، از این رو، ابزار لازم برای جمع آوری اطلاعات و روش آن به قرار زیر است :

دستگاه قدسنج سکا^۱ ساخت آلمان، ترازوی دقیق دیجیتالی با اسم تجاری کاموشتا^۲ ساخت ژاپن، جعبه ابزار مارتین^۳، کالیپر (با علامت استاندارد ۶۰- MK ساخت ژاپن) برای اندازه گیری ضخامت چربی زیرپوستی و آزمون های سیاهه نیمرخ حالات خلقی^۴، پرسشنامه خودسنجی انستیتوی ورزش استرالیا جنوبی^۵ و پرسشنامه سنجش مهارت های روانی اوتوا^۶ که در پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی وزارت علوم تحقیقات و فناوری

1- Seca

2- Kamoshta

3- Martin

4- POMS

5- SASI

6- OMSAT

توسط واعظ موسوی (۱۳۸۱) برای جمعیت ایرانی هنجاریابی و ضریب پایایی و روایی آن تعیین شده، به منظور اندازه گیری آمادگی روانی ورزشکاران استفاده شد (۱، ۵، ۶، ۱۰، ۱۳).

روش های آماری

در این پژوهش آمارها در دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی بررسی شدند. به منظور اطمینان از طبیعی بودن توزیع داده ها در تمامی عوامل اندازه گیری، آزمون کلموگروف - اسمیرنوف^۱ مورد استفاده قرار گرفت. با تایید طبیعی بودن توزیع داده ها، از آزمون پارامتریکی ضریب همبستگی پیرسون در سطح معنی داری $P < 0/05$ استفاده شد (۹). تمام محاسبات آماری با استفاده از نرم افزارهای رایانه ای SPSS نسخه ۱۳ انجام شد.

نتایج و یافته های تحقیق

همان طور که پیش از این نیز عنوان شد، جامعه آماری تحقیق حاضر کاراته کاهای نخبه تیم های ملی کاراته بودند. تعداد نمونه آماری کاراته کاهای ۶۳ نفر (۳۱ مرد و ۳۲ زن) بودند که اطلاعات جمع آوری شده در زمینه این گروه در جداول ۱ و ۲ آورده شده است.

جدول ۱_ اطلاعات مربوط به آمار توصیفی کاراته کاهای مرد

ردیف	ویژگی	میانگین	انحراف معیار	حداکثر	حداقل
۱	قد (سانتیمتر)	۱۷۶/۱۲	۷/۰۴	۱۹۳	۱۶۵
۲	وزن (کیلوگرم)	۶۸/۲۹	۱۰/۸۱	۹۷	۵۴
۳	سن (سال)	۱۷/۷۷	۱/۴۹	۲۱	۱۴
۴	عرض شانه (سانتیمتر)	۴۵/۴۸	۵/۰۶	۵۶	۴۱
۵	عرض لگن (سانتیمتر)	۳۶/۰۶	۲/۹۹	۴۲	۲۹
۶	طول دست (سانتیمتر)	۷۶/۰۳	۴/۴۹	۸۵	۶۹
۷	طول پا (سانتیمتر)	۹۹/۹۰	۸/۰۰	۱۱۶	۸۱
۸	طول کف پا (سانتیمتر)	۳۴/۱۱	۴/۵۸	۴۸	۲۴
۹	طول قد نشسته (سانتیمتر)	۹۳/۰۶	۵/۶۰	۱۰۰	۸۴
۱۰	انعطاف پذیری (سانتیمتر)	۱۶/۷۱	۶/۴۵	۳۶	۷

ادامه جدول ۱_ اطلاعات مربوط به آمار توصیفی کارانه‌های مرد

ردیف	ویژگی	میانگین	انحراف معیار	حداکثر	حداقل
۱۱	قدرت عضلات شکم	۶۱/۹۷	۸/۲۸	۷۷	۴۶
۱۲	عرض (گنجایش) فقسه سینه (سانتیمتر)	۲۵/۸۷	۱/۳۴	۳۰/۰۲	۲۰/۷۶
۱۳	توان بی‌هوازی	۶۵/۴۸	۶/۴۵	۶۸	۴۷
۱۴	پرش در جا (سانتیمتر)	۵۵/۴۸	۳/۹۴	۶۲	۴۸
۱۵	چابکی	۹/۳	۰/۸۵	۹/۸	۸/۵
۱۶	سرعت واکنش دست‌ها	۲/۵	۰/۲۱	۳/۶	۲/۱
۱۷	سرعت واکنش پاها	۲/۹	۰/۱۸	۳/۴	۲/۷
۱۸	قدرت ساق پا (سانتیمتر)	۲۲۴/۲۶	۹/۴۵	۲۴۵	۲۱۰
۱۹	ضخامت چربی زیر پوستی ران (سانتیمتر)	۱۱/۷۵	۳/۸۲	۱۹	۴/۵
۲۰	ضخامت چربی زیر پوستی شکم (سانتیمتر)	۱۰/۲۱	۴/۶۰	۲۳	۴
۲۱	ضخامت چربی زیر پوستی سینه (سانتیمتر)	۷/۵۰	۳/۰۳	۱۷	۳
۲۲	هماهنگی	۱۴/۲۱	۱/۱۵	۱۷/۲۴	۱۱/۰۵
۲۳	انگیزش آزمودنی‌ها	۴۳/۵۴	۰/۶۴	۵۰	۲۹
۲۴	کنترل احساسات آزمودنی‌ها	۴۲/۲۹	۰/۸۷	۵۰	۲۷
۲۵	تمرکز آزمودنی‌ها	۴۱/۲۱	۱/۰۱	۵۰	۲۰
۲۶	اعتماد به نفس آزمودنی‌ها	۴۳/۰۶	۰/۹۸	۵۰	۲۲
۲۷	موفقیت	۶/۳۵	۵/۲۶	۱۵	۱

جدول ۲_ اطلاعات مربوط به آمار توصیفی کارانه‌های زن

ردیف	ویژگی	میانگین	انحراف معیار	حداکثر	حداقل
۱	قد (سانتیمتر)	۱۶۶/۴۳	۴/۹۷	۱۷۵	۱۵۴
۲	وزن (کیلوگرم)	۵۹/۳۰	۷/۳۴	۷۷	۴۰/۶
۳	سن (سال)	۲۱/۳۸	۳/۶۰	۳۰	۱۶
۴	عرض شانه (سانتیمتر)	۳۶/۵۰	۲/۰۰	۴۱	۳۳
۵	عرض لگن (سانتیمتر)	۳۳/۵۱	۲/۱۲	۳۸	۲۹
۶	طول دست (سانتیمتر)	۷۱/۰۹	۲/۶۰	۷۶/۵	۶۵/۵
۷	طول پا (سانتیمتر)	۹۴/۵۵	۴/۴۹	۱۰۴	۸۵
۸	طول کف پا (سانتیمتر)	۲۳/۵۹	۱/۲۲	۲۶/۵	۲۱
۹	طول قد نشسته (سانتیمتر)	۷۲/۱۸	۴/۹۱	۸۳	۶۱
۱۰	انعطاف پذیری (سانتیمتر)	۱۸/۶۳	۵/۶۲	۲۰	۷
۱۱	قدرت عضلات شکم	۵۷/۱۶	۹/۴۰	۷۶	۳۹
۱۲	عرض (گنجایش) فقسه سینه (سانتیمتر)	۲۲/۳۱	۱/۴۵	۳۰/۱۱	۱۹/۸۴
۱۳	توان بی‌هوازی	۶۰/۵۲	۷/۱۸	۶۵	۴۸
۱۴	پرش در جا (سانتیمتر)	۵۴/۳۲	۳/۲۸	۶۰	۴۶

ادامه جدول ۲_ اطلاعات مربوط به آمار توصیفی کاراته‌کاهای زن

ردیف	ویژگی	میانگین	انحراف معیار	حداکثر	حداقل
۱۵	چابکی	۹/۶	۰/۹۷	۱۰/۳	۸/۹
۱۶	سرعت واکنش دست ها	۳/۴	۰/۲۴	۴/۲	۳/۰
۱۷	سرعت واکنش پاها	۳/۸	۰/۳۵	۴/۱	۳/۰
۱۸	قدرت ساق پا (سانتیمتر)	۲۲۴/۲۶	۱/۶۹	۲۴۵	۲۱۰
۱۹	ضخامت چربی زیرپوستی ران (سانتیمتر)	۲۹/۵۹	۴/۷۷	۴۰	۲۰
۲۰	ضخامت چربی زیرپوستی شکم (سانتیمتر)	۲۵/۷۸	۷/۸۳	۴۱	۹
۲۱	ضخامت چربی زیرپوستی سینه (سانتیمتر)	۱۵/۸۱	۷/۰۶	۴۶	۹
۲۲	هماهنگی	۱۴/۲۸	۱/۲۴	۱۸/۲۱	۱۱/۴۲
۲۳	انگیزش آزمودنی ها	۴۰/۲۱	۰/۷۵	۵۰	۲۶
۲۴	کنترل احساسات آزمودنی ها	۴۱/۰۲	۰/۹۱	۵۰	۲۳
۲۵	تمرکز آزمودنی ها	۳۹/۰۰	۱/۲۳	۵۰	۱۸
۲۶	اعتماد به نفس آزمودنی ها	۴۰/۹۵	۱/۱۵	۵۰	۱۹
۲۷	موفقیت	۴/۶۹	۴/۳۸	۱۵	۱

به طور کلی نتایج تجزیه و تحلیل آماری یافته های تحقیق با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون نشان می‌دهد که کاراته‌کاهای دختر از مجموع عوامل ذکر شده، تنها طول پا، عرض شانه، طول دست، انعطاف پذیری، توان بی‌هوازی، سرعت واکنش دست، قدرت عضلات شکم، هماهنگی و پرش در جا با موفقیت کسب شده ارتباط قابل ذکر و معنی دار دارند ($P < 0/05$). از سوی دیگر، در مردان کاراته‌کا می‌توان به عوامل طول پا، عرض شانه، قد نشسته، انعطاف‌پذیری، توان بی‌هوازی، سرعت واکنش دست، سرعت واکنش پا، چابکی قدرت عضلات شکم، هماهنگی، پرش در جا و تمرکز اشاره کرد ($P < 0/05$).

با استفاده از پرسشنامهٔ مربیان، به عوامل مؤثر در موفقیت کاراته‌کاهای زن از نظر مربیان و متخصصان کاراته دربارهٔ ارتباط عوامل آنتروپومتریکی و شاخص های عملکردی و روانی با موفقیت در کاراته بررسی شد.

خلاصهٔ نتایج نظرخواهی از مربیان و متخصصان کاراته دربارهٔ ارتباط عوامل آنتروپومتریکی، عملکردی و روانی با موفقیت در کاراته در جدول ۳ آورده شده است.

با توجه به جدول ۳، مشاهد می شود که براساس نظر مربیان در تمام موارد بین شاخص های ذکر شده و موفقیت در کاراته ارتباط بالایی وجود دارد ($P < 0/05$). به عبارت دیگر، بر اساس نظریات مربیان و متخصصان ورزش کاراته، بین اندازه های بدنی، شاخص های عملکردی و روانی و موفقیت در کاراته همبستگی بالایی وجود دارد ($P < 0/05$). همچنین، همان طور که در جدول ۳ مشاهده می شود، مربیان و متخصصان ورزش کاراته، شاخص های طول پا، طول قد، تمرکز، انگیزش، طول دست و چابکی را از عوامل مهم موفقیت کاراته کاها عنوان کردند ($P < 0/05$).

جدول ۳ - نتایج نظرخواهی از مربیان و متخصصان کاراته درباره ارتباط عوامل آنتروپومتریکی، عملکردی و

روانی با موفقیت در کاراته با استفاده از پرسشنامه مربیان

ارزش	نمره نظرخواهی	ارزش	نمره نظرخواهی	ارزش	نمره نظرخواهی
خیلی زیاد	۲۰۱	هماهنگی	خیلی زیاد	۲۱۲	قد
خیلی زیاد	۱۹۹	پرش در جا	زیاد	۱۹۱	سرعت واکنش دست
زیاد	۱۸۵	ضخامت چربی زیرپوستی ران	زیاد	۱۹۱	طول کف پا
زیاد	۱۸۵	ضخامت چربی زیر پوستی سینه	خیلی زیاد	۲۲۰	چابکی
زیاد	۱۸۵	ضخامت چربی زیر پوستی شکم	زیاد	۱۹۱	عرض شانه
زیاد	۱۸۵	میانگین ضخامت چربی ران، سینه و شکم	خیلی زیاد	۲۲۱	طول دست
زیاد	۱۹۳	انگیزش	خیلی زیاد	۲۱۹	سرعت واکنش پا
خیلی زیاد	۲۰۲	کنترل احساسات	زیاد	۱۷۱	عرض لگن
خیلی زیاد	۲۰۵	تمرکز	خیلی زیاد	۲۲۱	طول پا
خیلی زیاد	۲۱۰	اعتماد به نفس	زیاد	۱۷۶	پرش طول ایستاده

بحث و نتیجه گیری

یافته های آمار استنباطی این پژوهش (مقدار همبستگی موجود بین شاخص های مختلف با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون) ارتباط معنی داری را بین عوامل مختلف آمادگی جسمانی آزمودنی ها شامل انعطاف پذیری، هماهنگی، قدرت و نیروی عضلانی نشان نداد ($P > 0/05$). همچنین بین موفقیت کاراته کاها، قدرت و نیروی

عضلانی پاهای، ارتباط ناچیز مستقیم مشاهده شد. این در حالی است که بین انعطاف پذیری، هماهنگی و موفقیت کاراته کاها ارتباط بالایی مستقیم مشاهده شد ($P < 0/05$).

بررسی عوامل آمادگی روانی شامل انگیزش، کنترل احساسات و اعتماد به نفس کاراته کاها نشان داد که بین عوامل آمادگی روانی و موفقیت کاراته کاها ارتباط معنی داری وجود ندارد. فقط بین تمرکز و موفقیت ورزشکاران رشته کاراته ارتباط بالا و معنی داری وجود دارد ($P < 0/05$). این نتایج جالب توجه است، چرا که در بیشتر ورزش ها بین آمادگی روانی و موفقیت در ورزش مذکور ارتباط مثبت و بالایی مشاهده می شود. به عبارت دیگر، تحقیقات متعدد نشان داده اند که انگیزش (تا حد مطلوب)، اعتماد به نفس، تمرکز و کنترل احساسات، از عوامل ضروری در موفقیت ورزشکاران در هر ورزش به ویژه در رشته کاراته هستند. به همین دلیل در کشورهای پیشرفته هنگام گزینش افراد برتر برای رشته های ورزشی خاص، آزمون های سنجش آمادگی روانی، بخش مهمی از آزمون های استعدادیابی را تشکیل می دهند (۴). با وجود این، نتایج به دست آمده در پژوهش حاضر را می توان به طولانی بودن مدت اردوهای آزمودنی ها نسبت داد.

بررسی نتایج نظرخواهی از مربیان برجسته کاراته نشان می دهد که شاخص های آنروپومتریکی و عوامل آمادگی جسمانی تاثیر بسزایی در موفقیت کاراته کاها دارد. در تحقیق حاضر نیز بین شاخص های آنروپومتریکی و عوامل آمادگی جسمانی با موفقیت کاراته کاها ارتباط معنی داری مشاهده شد ($P < 0/05$).

این یافته ها حاکی از آن است که با آنکه مربیان و دست اندرکاران رشته کاراته، آگاه و معترف به عوامل مؤثر در موفقیت کاراته کاها هستند، اما کمتر به آنها توجه می کنند. این موضوع نشان می دهد که ظاهراً کلاس های نظری و آموزشی ارائه شده برای مربیان تنها در افزایش آگاهی مربیان موفق بوده است و چه بسا آموزش های کاربردی تر و عملی تر بتواند مربیان را با واقعیت های این رشته، آشنا تر سازد، که البته ارائه آموزش های کاربردی، مستلزم بستر سازی مناسب برای پژوهش های گسترده تر و عملی تر و ارائه مستقیم نتایج آن به بخش های کاربردی این رشته است.

یکی دیگر از نتایج برگرفته شده از نظریات مربیان کاراته، همبستگی بالا و معکوس چربی زیرپوستی سه ناحیه ران، سینه و شکم با موفقیت کاراته کاها است ($r = 0/81$). به نظر می رسد که این گروه معتقدند چربی زیرپوستی زیاد بر موفقیت کاراته کاها اثر منفی دارد. جای شگفتی است که مربیان در برخی از واقعیت های

علمی این رشته که پیشینه گسترده‌ای دارند و محدود به منابع و یافته‌های جدید نیستند، هنوز اطلاعات صحیحی ندارند و ظاهراً بخش آموزشی این رشته، حتی در بخش نظری نیز، به درستی و به طور کامل عمل نکرده است.

براساس نظریات مربیان و متخصصان رشته ورزشی کاراته، بین شاخص‌های آمادگی روانی و موفقیت کاراته‌کارها ارتباط بالایی وجود دارد ($P < 0/05$). به طوری که به عقیده این گروه انگیزش، اعتماد به نفس، تمرکز و کنترل احساسات تاثیر بسیاری بر موفقیت کاراته‌کارها دارد. این موضوع درحالی است که با وجود اعتقاد مسلم مربیان به اهمیت مسائل روانی ورزشکاران، در برخورد با تیم‌های ورزشی، به این مقوله بهایی داده نمی‌شود و اغلب تیم‌های باشگاهی و حتی تیم‌های ملی فاقد مربی روان‌شناس هستند و مربیان نیز آموزش کافی در این زمینه نمی‌بینند. در بخش آموزشی نیز اغلب به برگزاری کلاس‌های مربوط به مقوله فیزیولوژی و علم تمرین بسنده می‌شود و کلاس‌های مربوط به روان‌شناسی ورزشی در حد محدودی ارائه می‌شود.

با توجه به نتایج پژوهش حاضر، نظریات مربیان و متخصصان کاراته و همچنین تحقیقات انجام گرفته، ملاحظه می‌شود که هیچ‌یک از کاراته‌کارها بر اساس شاخص‌های استعدادیابی در فعالیت کاراته شرکت نکرده‌اند و اساساً در کشور ما هیچ‌گونه مبنای علمی برای استعدادیابی افراد در رشته‌های مختلف ورزشی وجود ندارد و کلیه ورزشکاران تنها بر اساس علاقه خود یا خانواده‌شان وارد یک رشته ورزشی می‌شوند. رشته کاراته از جمله رشته‌هایی است که با وجود عدم محدودیت امکانات مانند سالن ورزشی، هنوز آن‌طور که باید و شاید توسعه و گسترش نیافته و امکان فراگیری آن برای تمامی افراد میسر نیست و چه بسا افراد زیادی که مستعد این رشته هستند، اما هرگز به سالن‌های کاراته راه نمی‌یابند. از طرفی، در کشورهای پیشرفته دنیا، نه تنها افراد مستعد یک رشته ورزشی به راحتی جذب آن رشته می‌شوند، بلکه طی سال‌های تمرین، آنها برای ماده‌های مختلف آن رشته یا پست‌های مختلف بازی، شناسایی شده و جهت دهی می‌شوند و از آن پس تنها در آن ماده خاص و به طور تخصصی تر به تمرینات ویژه خود می‌پردازند و در پایان نیز بی‌شک نتیجه مطلوبی کسب می‌کنند، اما متأسفانه در کشور ما هنوز چنین سازوکاری برای جذب و جهت دهی افراد مستعد ایجاد نشده است و همچنان هزینه‌های مالی و انسانی زیادی به هدر می‌رود و متأسفانه نتایج مطلوبی نیز حاصل نمی‌شود. از این رو باید «تشکیلات

استعدادیابی ورزش کشور» به صورت منسجم و مدون فرایند استعدادیابی در تمام رشته های ورزشی را هدایت و برنامه ریزی کند.

پایه ریزی برنامه های استعدادیابی به صورت علمی تری موجب می شود به ازای آنچه صرف هزینه های ورزشی می شود، امکان رشد ورزش های انفرادی یا گروهی به حداکثر برسد.

منابع و مأخذ

۱. امیرساسان، رامین؛ دباغ نیکوخصلت، سعید. (۱۳۸۲). "تأثیر کاراته بر میزان انعطاف پذیری، قدرت و تعادل نوجوانان ۸ تا ۱۳ ساله". خلاصه مقاله همایش بین المللی تربیت بدنی و علوم ورزشی.
۲. بوام گارنتر، ترای. جکسون. (۱۳۸۱). "سنجش و اندازه گیری در تربیت بدنی"، ترجمه حسین سپاسی و پیروش نوربخش، چاپ سوم، انتشارات سمت، تهران، صص: ۲۹۰ - ۲۸۲.
۳. سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس؛ حجازی، الهه. (۱۳۷۶). "روش تحقیق در علوم رفتاری"، چاپ اول، انتشارات آگاه، تهران، ص ۲۴۸.
۴. فراست، روبن. (۱۳۶۶). "روان شناسی ورزش"، ترجمه عیدی علیجانی، مهوش نوربخش، انتشارات دفتر تحقیقات و آموزش تربیت بدنی، چاپ اول، تهران.
۵. کردی، محمدرضا؛ سیاهکوهیان، معرفت. (۱۳۸۳). "آزمون های کاربردی آمادگی قلبی - تنفسی"، انتشارات یزدانی.
۶. هادوی، فریده. (۱۳۷۸). "تحلیل منتخبی از روش های استعدادیابی برای دوهای سرعت و استقامتی در پسران جوان دانشکده تربیت بدنی"، دانشگاه تهران، رساله دکتری.
۷. هادوی، فریده. (۱۳۷۹). "استانداردهای استعدادیابی ورزشی، معاونت ورزشی و امور فدراسیون ها". دفتر پایگاه های قهرمانی و امور باشگاه ها.

8. Brown J. (2001). "Sports talent". *Human Kinetics Chapter 4*, 11.
9. Crake H, Harrison C. (1984). "Research processes in physical Education, prntice-Hall". New Jersey.
10. Gallway C.W.T., Lohman G. (1998). "Anthropometric standardization reference manual". *Human Kinetics*.
11. Gambetta V. (1992). "NSA. Round, Talent identification by IAAF", 1: 3; PP:19-23.
12. Giampietro M. (2003). "Anthropometric features and body composition of young athletes practicing karate at a high medium competitive level". *Acta Diabetol; 40 Suppl. 1: PP:5145-5148*.
13. Harson G.C, Baskrik E.R. (1988). "Skin fold thickness and measurement technique in T.C". *Lohman Human Kinetics*.
14. Katick et al (2005). "Morphological structure of elite karate and their impact on technical and fighting efficacy". *Coll Antropol; 29(1); PP:79-84*.
15. Lidor M. (2005). "Measurement of talent in judo using, judo specific ability test". *Sports Med Phys Fitness; 45(1); PP:32-37*.
16. Marlovic G., et al. (2005). "Fitness profile of elite Croatian female tekwondo athletes". *Coll Antropol; 29(1); PP:93-99*.
17. Pearson et al. (2006). "Predictability of physiological testing and the role of maturation in talent identification for adolescent team sports". *Journal of Science and Medicine in Sport. 9(14); PP:277-287*.
18. Pienaeer H et al. (1998). "Identifying and developing rugby talent among 10 years-old: A practical Model Sports Sci". 16(8); PP:691-699.
19. Schmidt R.A. Wrisberg C.A. (2000). "Motor learning and performance, Human kinetics publisher", 2nd edition, chpter 2.